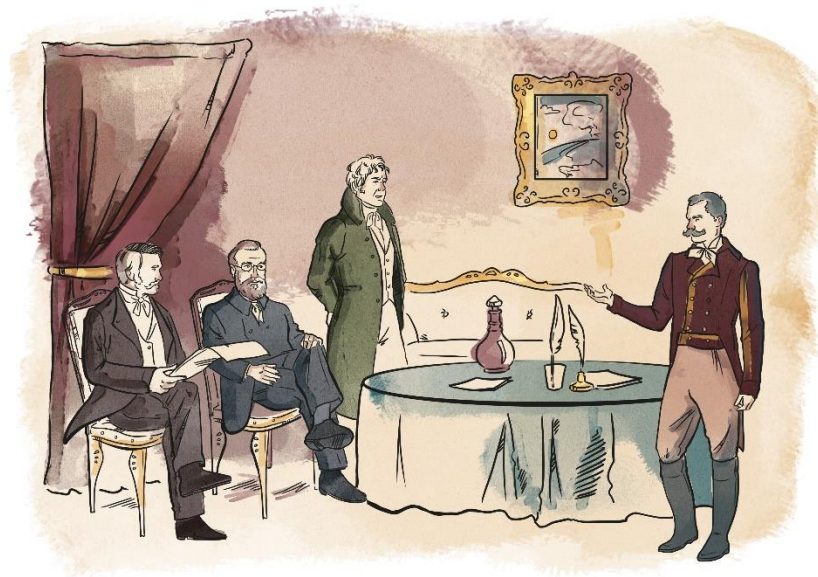

Kasyno Gostyńskie pierwszą instytucją pracy organicznej

Autor: Elżbieta Skorupska

Własność: Fundacja Miejsce moje

www.miejscemoje.org

www.odkrywamyhistorie.pl

Zrealizowano w ramach projektu „Miejsce moje – potencjał regionu szansą na rozwój”

Zadanie jest finansowane ze środków otrzymanych z NIW – CRSO
w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2030

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Kasyno Gostyńskie pierwszą instytucją pracy organicznej.

(2 godz. lekcyjne)

Cel:

- poznanie działalności Kasyna Gostyńskiego jako instytucji pracy organicznej.

NaCoBeZu:

1. Potrafisz wyjaśnić na czym polegała praca organiczna.
2. Znasz przyczyny utworzenia Kasyna Gostyńskiego.
3. Potrafisz wymienić wydziały Kasyna Gostyńskiego.
4. Umiesz wymienić działania podjęte przez organiczników gostyńskich.
5. Znasz przyczyny rozwiązania Kasyna Gostyńskiego.

Metody:

- praca pod kierunkiem na podstawie filmu z elementami rozmowy nauczającej i metody problemowej.

Środki dydaktyczne:

- film „Zamienili oręż i krew na lemiesz i pot. Opowieść o Kasynie Gostyńskim”
- arkusz papieru, mazaki
- szachownica Polibiusza

Przebieg lekcji:

Wprowadzenie:

1. Temat lekcji:

- nauczyciel wyjaśnia uczniom, że temat lekcji związany jest z okresem za-
borów, w czasie którego Polacy nie zawsze mogli działać jawnie i nie zawsze
mogli ujawniać bezpośrednio swoje poglądy czy zamiary. Dlatego temat
lekcji jest zaszyfrowany.
- rozdaje uczniom zaszyfrowaną wiadomość, wyświetla na tablicy (lub powie-
sza) szachownicę Polibiusza, wyjaśnia sposób kodowania i poleca uczniom
rozszyfrować wiadomość.

	1	2	3	4	5
1	A	B	C	D	E
2	F	G	H	I/J	K
3	L	M	N	O	P
4	Q	R	S	T	U
5	V	W	X	Y	Z

zaszyfrowana wiadomość:

52 11 34 45 33 43 22 43 34 44 45 33 34 52 42 51

- nauczyciel pyta uczniów, z czym kojarzy im się Kasyno Gostyńskie. Następnie wyjaśnia dlaczego instytucję tę nazwano kasynem i podaje temat lekcji.
2. Przedstawienie przez nauczyciela celów lekcji (NaCoBeZu) (zapisanie ich w widocznym miejscu lub przekazanie ich każdemu uczniowi na kartce).
  3. Wielkopolska w latach 1793 – 1830 (krótkie przypomnienie najistotniejszych faktów w formie rozmowy nauczającej).
  4. Przygotowanie do oglądania filmu:
    - podział klasy na dwie grupy i polecenie każdej z nich zwrócenia uwagi na działalność:
      - ✓ grupa I - Wydziału Rolno-Przemysłowego Kasyna Gostyńskiego
      - ✓ grupa II - Wydziału Literackiego i Dobroczynnego Kasyna Gostyńskiego

(w młodszych klasach można podzielić na 3 grupy, które zwrócą uwagę na działalność Kasyna związaną z gospodarką, kulturą i oświatą)

Rozwinięcie:

1. Projekcja filmu. Uczniowie w czasie oglądania filmu powinni szczególną uwagę zwrócić na informacje dotyczące ich zadania i robić notatki.
2. Wprowadzenie przez nauczyciela pojęcia „praca organiczna”. Zapisanie na tablicy schematu:

praca organiczna

legalna działalność	rozwój gospodarki	rozwój kultury	rozwój oświaty
-	-	-	-

3. Problem do rozwiązania:

Czy Kasyno Gostyńskie było instytucją pracy organicznej?

- uczniowie wymieniają przykłady działalności poszczególnych wydziałów Kasyna i uzasadniają swoje zdanie wyjaśniając na jakiej podstawie sądzą, że było to działanie organicznikowskie, w jaki sposób dany przykład działalności mógł przyczynić się do rozwoju gospodarki, kultury czy oświaty (np. uprzemysłowienie folwarków powodowało, że stawały się one bardziej rentowne i konkurencyjne w stosunku do Niemców, Polacy nie musieli sprzedawać im swoich majątków. Nowoczesne rolnictwo świadczyło o rozwoju polskiej gospodarki.)
- uzupełnianie schematu na tablicy
- nauczyciel poleca uczniom sformułować wnioski na podstawie schematu opracowanego na lekcji, np. Kasyno Gostyńskie było (nie było) instytucją pracy organicznej ponieważ .....

Zakończenie:

Uczniowie odpowiadają na pytania NaCoBeZu

Zadanie domowe:

Znajdź przykłady współczesnych działań, które są kontynuacją prac podjętych przez Kasyno Gostyńskie.

Materiały pomocnicze:

1. Szachownica Polibiusza Szyfr została opracowana przez greckiego historyka Polibiusza. Litery szyfrujemy zgodnie z poniższą szachownicą, najpierw numer kolumny, potem wiersz np.:

	1	2	3	4	5
1	A	B	C	D	E
2	F	G	H	I/J	K
3	L	M	N	O	P
4	Q	R	S	T	U
5	V	W	X	Y	Z

K A S Y N O G O S T Y Ń S K I E
52 11 34 45 33 43 22 43 34 44 45 33 34 52 42 51

2. Przykładowe uzupełnienie schematu:

praca organiczna

legalna działalność	rozwój gospodarki	rozwój kultury	rozwój oświaty
Kasyno Gostyńskie działało legalnie w latach 1835-1846 w południowo-zachodniej części Wielkiego Księstwa Poznańskiego.	<ul style="list-style-type: none"> - eksperymenty z uprawami i płodozmiannami, wymiana doświadczeń w dziedzinie pszczelarstwa, ogrodnictwa, warzywnictwa, gospodarki rybnej, leśnej a także finansów - uprzemysłowienie folwarków (zakładanie cukrowni, gorzelni, młynów) - melioracja gruntów i łąk - rozwój komunikacji (nowe linie kolejowe, drogi asfaltowe) - wystawy zwierząt hodowlanych oraz narzędzi i maszyn rolniczych 	<ul style="list-style-type: none"> - poszukiwania folklorystyczne:(zbieractwo wielkopolskich podań i pieśni ludowych, badania nad Biskupizną, opis stroju biskupińskiego, badania nad gwarą wielkopolską) - badanie losów ewangelików polskich (tolerancja religijna) - badania archeologiczne - zbieranie pamiątek narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> - finansowe wspieranie ubogiej ale zdolnej młodzieży - utworzenie alumnatów (konwikty) - tworzenie czytelní ludowych - ochronka miejska - praktyki dla młodzieży ziemiańskiej - kształcenie zdolnych ogrodników